

AMICUS CURIAE

Cu privire la dosarul nr. 1585/A/2011 al Curții Constituționale, cu termen
la data de 11 ianuarie 2012, formulată de:

Aron Bucurel Mircea

Bălan George

Ghica Alina Nicoleta

Hăineala Schmidt Oana Andrea

Iorgulescu Georgiana

Isac Grațiana Daniela

Pivniceru Mona Maria

Tudose Badea Marius

Șerban Alexandru

Curtea Constituțională nu este chemată a se pronunța asupra neconstituționalității *Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor și a Legii nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii*, ci asupra legitimității însăși a Constituției care a proclamat statul de drept (art. 1 alin. 3 din Constituție) și separația puterilor în stat (art. 1 alin. 4 din Constituție) ca fundamente structurale ale statului român, ce trebuie a fi apărate și garantate de jurisdicția constituțională.

Or, în condițiile în care chiar aplicarea legii, ca atribut exclusiv al puterii judecătorești, este repusă în discuție în afara căilor de atac prevăzute de lege și în afara instanțelor de judecată, prin intermediul controlului administrativ exercitat de către Ministrul Justiției, partea puterii executive și de alți titulari (Procurorul General, Președintele ÎCCJ) care exercită

competențe concurente cu cele ale inspectorilor judiciari - deveniți în aceasta situație executanții neindependenți ai lor - este limpede că statul de drept a devenit un nonsens social și juridic și că mijlocul juridic constituțional de realizare al lui, conferit de separația puterilor în stat, a devenit iluzoriu, spre a contraria “preeminența dreptului” în înțelesul dat acestei noțiuni de Convenția Europeană a Drepturilor Omului, la care România este parte.

I. Neconstituționalitatea structurală a *Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor și a Legii nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii*

1. Încălcarea art.1 alin 3 din Constituție „*România este stat de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989, și sunt garantate.*”

Statul de drept este un stat constituțional care subordonează și limitează puterile statului prin drept.

Statul de drept este statul care respectă atât dreptul cât și democrația constituțională în toate valențele sale conferite de legea fundamentală, a căror limite de existență și evoluție se supun intrinsec și exigenței privitoare la restabilirea legalității prin intermediul căilor de atac, așa cum dispune art.129 din Constituție, care are menirea de a îndrepta hotărârile judecătorești nelegale și netemeinice.

Legea a cărei constituționalitate este în discuție, nu doar substituie judecătorul cu alte entități nejudiciare (inspectori, Ministerul Justiției , Ministrul Justiției, Procurorul General, Președintele ÎCCJ) care verifică aplicarea dreptului material și procedural, dar și dublează în mod nepermis controlul jurisdicțional al hotărârilor judecătorești cu un control administrativ , încălcând grav dispozițiile legale naționale și internaționale în materie care, în substanța lor, impun controlul asupra hotărârilor judecătorești efectuat doar de judecători și doar prin sistemul căilor de atac prevăzute de lege.

Intruziunea în actul de interpretare și aplicare a legii este grosieră și afectează deopotrivă atât actul de judecată cât și pe cetățean.

Astfel, există posibilitatea latentă ca nicio hotărâre judecătorească să nu mai intre în puterea lucrului judecat în afara controlului administrativ exercitat în afara căilor de atac

de către executiv prin Ministrul Justiției și alte entități configurate în titulari de acțiuni disciplinare; Ministrul Justiției, Procurorul General, Președintele ÎCCJ ca de altfel și inspectorii, au devenit judecători ai cauzei; nu instanțele stabilite constituțional vor mai aplica legea ci executivul și celelalte entități administrative care prin controlul disciplinar și spectrul urmăririi disciplinare a judecătorului vor imprima sensul și întinderea dreptului precum și interpretarea legii, extensie de competență și control care transformă judecătorul într-un executant subordonat în raport cu titularii acțiunii disciplinare; controlul administrativ al hotărârilor judecătorești va putea deschide calea acțiunii disciplinare împotriva judecătorilor care au pronunțat hotărârile în primă instanță și apel, în condițiile în care hotărârea a fost casată în recurs, deoarece legea nu face nicio precizare legată de faptul că soluția irevocabilă este sau nu una temeinică și legală; nici un cetățean a căror drepturi s-ar putea interfera cu executivul nu se va putea bucura de autoritatea de lucru judecat a hotărârii judecătorești obținute, întrucât sancționarea disciplinară a magistratului care, în viziunea executivului, nu a aplicat corect legea, deschide calea de atac a revizuirii ceea ce înseamnă că de fapt, prin acest control administrativ, se poate repune în discuție fondul cauzei cu consecința instabilității circuitului civil în care s-a integrat și dreptul statuat irevocabil, a fi dobândit definitiv.

Acestea fiind dispozițiile Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor și a Legii nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, pare paradoxal faptul că, deși scopul declarat al legii a fost de a diversifica gama comportamentelor exterioare actului de judecată supuse incriminării, s-a ajuns la controlul și subordonarea actului de judecată de către puterea executivă și celelalte entități ca titulari de acțiune disciplinară și la controlul asupra hotărârii judecătorești și a judecătorului de către executiv, adică la abolirea imperativelor statului de drept a cărui misiune era, printre altele, și limitarea puterii executive la executarea strictă a legilor și nu la interpretarea și aplicarea lor.

2. Încălcarea art.1 alin. 4 din Constituție - „Statul se organizează potrivit principiului separației și echilibrului puterilor - legislativă, executivă și judecătorească - în cadrul democrației constituționale.”

O societate fără separația puterilor nu are constituție și nici judecător constituțional. În aceeași situație se află și societatea care a proclamat-o formal, însă permite ca una dintre

puteri să devină despotică, spre a contraria mecanismul însuși al statului de drept al cărui mijloc de realizare îl reprezintă.

Acesta este și sensul atribuit principiului separației puterilor în stat prin art. 1 alin. 4 din Constituție în conformitate cu care “ Statul se organizează potrivit principiului separației și echilibrului puterilor – legislativă executivă și judecătorească - în cadrul democrației constituționale” .

În substanța lui textul citat statuează asupra exercitării funcțiilor de către cele trei puteri care partajează prerogativa de suveranitate a statului, dar în cadrul limitelor și formelor expres determinate prin Constituție și în respectul valorilor democratice consacrate constituțional, excluzând cumularea competențelor ori controlul reciproc.

Practic au fost incriminate ca abateri disciplinare ipostazele de interpretare și aplicare a legii de către judecător și supuse controlului administrativ exercitate în afara sistemului căilor de atac de către executiv și alți titulari, străini de instanțele de judecată abilitate al efectua.

Procedând în acest mod independența puterii judecătorești în toată gama elementelor de structură a fost înlăturată.

Nu va mai exista judecător independent care să aplice legea , ci judecător care aplică legea așa cum dorește executivul a fi aplicată, și nici cetățean care să fie protejat de abuzurile administrației deoarece judecătorul însuși reclamă nevoia de a fi protejat de eventualitatea urmărilor disciplinare inițiate de executiv declanșate sub pretextul neaplicării legii; interpretarea legii și coordonatele aplicării ei nu vor fi exercitate exclusiv de judecătorii, ci exclusiv de organele administrative și executive, care prin intermediul acțiunilor disciplinare inițiate, vor controla puterea de apreciere a judecătorului și hotărârea judecătorească, indiferent de instanța care a pronunțat-o; căile de atac prevăzute de lege pentru corecția hotărârilor judecătorești nelegale și netemeinice vor rămâne ca exercițiu public de imagine în privința exercitării prerogativelor puterii judecătorești, deoarece corecția acestora se va exercita administrativ, operațiune care include și spectrul sancționării judecătorului; dreptul cetățeanului la un tribunal independent va rămâne inserat în norme juridice pentru a demonstra atașamentul de principiu la circuitul democratic internațional , considerat cel puțin formal, a fi ireversibil, însă nici un judecător nu va mai aplica legea fără temerea că soluția sa, poate deranja executivul ori instituții administrative, și cetățeanul își va putea realiza dreptul doar în ipoteza în care executivul va considera că îl are; raționamentul judiciar se va singulariza într-o singură opțiune de interpretare, cea a executivului, și vor dispărea nuanțele dreptului

ca elemente de compunere a operațiunii logico-raționale de interpretare a legii, în scopul aplicării ei; legea va fi cea impusă de executiv, a cărei limită extremă va fi dată de deciziile Curții Constituționale și Recursurile în interesul legii, dreptul român epuizându-și aplicarea prin circumscriere la acestea, deși judecătorul român este proclamat internațional judecător al Convenției Europene a Drepturilor Omului și judecător comunitar, pentru aceste ipoteze neinteresând faptul că, alte texte din Constituție obligă la aplicarea lor peste dreptul intern; dreptul european se va situa sub aceleași auspicii de interpretare și aplicare, neinteresând derapajele de la obligativitatea lor pentru judecător; motivarea hotărârii judecătorești, acum obiect de control judiciar va sta indefinit sub emblema controlului extrajudiciar administrativ, titularul acțiunii disciplinare apreciind dacă s-a raționat juridic ori nu, sau dacă hotărârea este motivată, printre instrumentele de control figurând și cel privind folosirea unor “expresii neadecvate”, sintagmă al cărui conținut nu este prevăzut, dar care își va dovedi eficiența pe măsura exercitării controlului; dreptul material ori procesual nu mai reprezintă elemente care compun ordinea juridică încredințată spre aplicare judecătorului, ci elemente de natură psihologică, de conduită a acestuia, transpuse în noțiuni psihologice de rea-credință și gravă neglijență, după cum titularii de acțiune disciplinară opinează ca a fost ca a fost respectată sau nu; inspecția judiciară și ceilalți titulari de acțiune disciplinară, inclusiv executivul, vor deveni, ca efect al acestei legi, deținătorii adevărului juridic absolut în materie de interpretare și aplicare a legii, peste și dincolo de ierarhizarea instanțelor judecătorești; tot astfel, dacă este sigur că Ministrul Justiției aparține executivului, nu este la fel de sigur că inspecția este independentă din moment ce consecință a instituirii auditului extern independent, A.N.R.M.A.P., ca instituție subordonată executivului, poate interfera chiar și indirect în procesul de desemnare a organismului independent care urmează a efectua auditul extern, cu consecință directă a influențării rezultatului auditului, inspectorii judiciari cu funcții de conducere fiind ei înșiși expuși menținerii ori revocării, consecință a rezultatelor auditului extern independent (art. 64³ alin. 5 din Legea 317/2004).

Toate acestea se rezumă în cinci incriminări considerate a fi abateri disciplinare (art. 99 lit. r, s, ș, t, ț din Legea 303/2004) și două texte prin care dreptul material și procesual au devenit elemente de conduită (art. 99¹ din Legea 303/2004) iar executivul și alte entități titulari de acțiune disciplinară (art. 44 alin. 3 din Legea 317/2004) reglementare care desființează independența puterii judecătorești ca putere separată în stat, în pofida nucleului dur constituțional național în materie și a reglementărilor internaționale centrate

tocmai pe separația puterilor în stat și independența puterii judecătorești, reglementări devenite doar mărturie a unui stat de drept, inițial proclamat a fi democratic.

Se înțelege că în aceste condiții s-a restructurat și interpretarea sintagmei “independența puterii judecătorești” al cărei garant, potrivit aceleiași Constituții, este Consiliul Superior al Magistraturii .

Aron Bucurel Mircea

Bălan George

Ghica Alina Nicoleta

Hăineala Schmidt Oana Andrea

Iorgulescu Georgiana

Isac Grațiana Daniela

Pivniceru Mona Maria

Tudose Badea Marius

Șerban Alexandru